

Sygn. akt I C 492/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Emilia Racięcka

Protokolant: st. sekr. sąd. Milena Bartłomiejczyk

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2019 roku w Łodzi

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. z siedzibą we W.

przeciwko M. Ł.

o zapłatę:

1. uchyła nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez tutejszy Sąd w dniu 20 marca 2018 roku w sprawie I Nc 48/18 i oddala powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617 złotych (trzy tysiące sześćset siedemnaście) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 492/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 17 stycznia 2018 r. powód (...) Bank S.A. z siedzibą we W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniósł o zasądzenie od powoda M. Ł. kwoty 35.095,14 zł z odsetkami umownymi od kwoty 32.051,79 zł w wysokości zmiennej stopy procentowej stanowiącej dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie, wynoszące na dzień wniesienia pozwu 14,00% w stosunku rocznym z ograniczeniem do odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 17 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania według norm procesowych, w tym w szczególności: kosztów zastępstwa procesowego przez pełnomocnika, wpisu sądowego, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu pełnomocnik powoda podniósł, iż dnia 25 lutego 2016 r. pozwany zawarł z (...) Bank S.A. we W. umowę nr (...). Pozwany zobowiązał się do spłaty zadłużenia na zasadach określonych w umowie i Regulaminie udzielania Kredytów i P. oraz Tabeli Opłat i Prowizji. Pozwany nie uregulował zadłużenia w wyznaczonym terminie wskazanym w wezwaniu, stąd koniecznym stało się skierowanie sprawy na drogę sądową.

/pozew k. 3-4v/

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 20 marca 2018 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny nakazał M. Ł., aby zapłacił na rzecz (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 35.095,14 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 32.051,79 zł w wysokości zmiennej stopy procentowej stanowiącej dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie wynoszących na dzień 17 stycznia 2018 roku 14,00% w stosunku rocznym z ograniczeniem odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 17 stycznia 2018 roku do dnia

zapłaty oraz kwotę 2.856 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty albo wniósł w tym terminie zarzuty.

/nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym k. 31/

W dniu 26 kwietnia 2018 r. pozwany zaskarżył nakaz zapłaty w całości zarzucając mu: nieudowodnienie istnienia, wysokości oraz wymagalności wierzytelności dochodzonej pozwem; brak udowodnienia roszczenia podstawowego; brak udowodnienia wysokości roszczenia co do wysokości, jak i co do zasady; brak skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki; brak wymagalności roszczenia; nieważność umowy pożyczki; brak podstaw do wydania nakazu zapłaty oraz wniósł o: oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

/zarzuty od nakazu zapłaty k. 34-50/

W dniu 14 maja 2018 r. pełnomocnik powoda wniósł wniosek o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu z dnia 20 marca 2018 r. wydanemu przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa przeciwko M. Ł. oraz zasądzenie od dłużnika na rzecz wierzyciela kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

/wniosek o nadanie klauzuli wykonalności k. 52/

W piśmie procesowym z dnia 26 września 2018 r. pełnomocnik powoda podniósł - odnośnie przywołanego przez pozwanego braku oznaczenia osoby która podpisała umowę, że w umowie wyraźnie wskazano, iż jest to A. M. składający podpis za bank i taką umowę, w tym kształcie, podpisał pozwany. Zdaniem strony powodowej nic nie wskazywało, że pozwany podnosił takie zarzuty i wątpliwości w chwili podpisywania umowy. Pozwany podpisał umowę, a w piśmie pozwanego nie ma żadnych zarzutów oraz zaprzeczenia faktu podpisania umowy. Strona powodowa oświadczyła, iż pozwany został zapoznany z warunkami pożyczki, mógł je negocjować.

/pismo procesowe k. 69-69v/

W odpowiedzi na pismo procesowe powoda z 28 listopada 2018 r. pozwany podtrzymał swoje stanowisko zawarte w zarzutach od nakazu zapłaty z dnia 25 kwietnia 2018 r. Zdaniem pozwanego wskutek przedstawionych faktów nie można na podstawie braku dowodów potwierdzić istnienia samego faktu skutecznego wypowiedzenia umowy. Powództwo powinno zostać oddalone jako przynajmniej przedwczesne z uwagi na brak jego wymagalności.

/odpowiedź na pismo procesowe powoda k. 84-86/

Na rozprawie w dniu 16 stycznia 2019 r. pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa oraz poparł argumentację przedstawioną przez pozwanego. Oświadczył, że w jego ocenie wypowiedzenie powinno mieć charakter definitywny, a nie warunkowy. Podniósł także, że wysokość opłat i prowizji to prawie 42% kwoty żądanej od pozwanego i zapisy umowy, z których powód wywodzi prawo do żądania tych opłat i prowizji uznane powinny być za nieważne.

/protokół rozprawy z dnia 16.01.2019 r. k. 92-92v/

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w sprawie dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości. Dalsza ocena dowodów połączona zostanie z rozważaniami prawnymi.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 lutego 2016 r. pozwany zawarł z (...) Bank S.A. we W. umowę nr (...). Pozwany zobowiązał się do spłaty zadłużenia na zasadach określonych w umowie i Regulaminie Udzielania Kredytów Pożyczek oraz Tabeli Opłat i Prowizji.

Zgodnie z § 1 umowy Umowa pożyczki została zawarta na czas określony od 25 lutego 2016 r. do 22 lutego 2022 r. Bank udzielił pozwanemu, na jego wniosek, pożyczki w kwocie 42.930,74 zł na warunkach określonych w umowie pożyczki oraz Regulaminie udzielania pożyczek i kredytów w (...) Banku S.A. (Regulaminie pożyczki). Pozwany zobowiązał się do zapłaty opłat, prowizji i innych kosztów związanych z udzielaniem pożyczki, w wysokości: a) opłata przygotowawcza za rozpatrzenie wniosku oraz sporządzenie i zawarcie umowy pożyczki: 100,00 zł, b) prowizja bankowa od udzielonej pożyczki: 5.566,86 zł, c) składka ubezpieczeniowa za ubezpieczenie na wypadek śmierci i trwałej całkowitej niezdolności do pracy: 7.263,88 zł pobierana za cały okres kredytowania. Całkowita kwota do zapłaty przez pozwanego na dzień zawarcia umowy wynosiła: 55.654,54 zł.

Pozwany zobowiązał się do spłaty pożyczki w 72 ratach, których wysokość wynosiła 772,98 zł, z wyjątkiem ostatniej raty wyrównawczej, która wynosiła 772,96 zł. Niespłaceniu przez pozwanego raty pożyczki w terminie ustalonym w umowie pożyczki albo spłaceniu jej w niepełnej wysokości powoduje uznanie niespłaconej pożyczki za zobowiązanie przeterminowane. Od zadłużenia przeterminowanego z tytułu kapitału Bank pobiera odsetki karne. Odsetki karne naliczane były wg zmiennej stopy procentowej, odpowiadającej odsetkom maksymalnym za opóźnienie przewidzianym w art. 481 Kodeksu cywilnego, które na dzień zawarcia niniejszej umowy pożyczki wynoszą 2-krotność odsetek ustawowych za opóźnienie, czyli 14,00 % w stosunku rocznym. Bank dokonuje odpowiednich zmian (spadek/wzrost) wysokości oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, w przypadku zmiany wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie (§ 2 umowy).

/umowa pożyczki/kredytu k. 7-9v/

Pismem z 17 lipca 2017 r. (...) Bank S.A. wezwał do zapłaty w związku z nieuregulowaniem zaległości wynikających z umowy pożyczki/kredytu nr (...), w wysokości 2.400,11 zł.

/wezwanie do zapłaty k. 75/

Pismem z dnia 19 września 2017 r. (...) Bank S.A. wypowiedział umowę pożyczki/kredytu z dniem 26 października 2017 r. w związku z nieuregulowaniem zaległości wynikających z umowy pożyczki/kredytu nr (...) z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia, warunki umowy pożyczki/kredytu i postawił całą należność z tytułu pożyczki/kredytu w stan natychmiastowej wymagalności. Całkowite zadłużenie pozwanego wynosiło 39.309,26 zł. Bank zobowiązał bezzwłocznie do zapłaty co najmniej kwoty 6.140,15 zł (na którą składają się: kapitał 3.568,66 zł, należne odsetki 1.891,27 zł, odsetki karne 130,90 zł, koszty windykacji 524 zł, zadłużenie z tytułu niedozwolonego zadłużenia na rachunku bieżącym 24,56 zł, odsetki od niedozwolonego zadłużenia 0,76 zł), która spowodować miała, że Bank może rozważyć możliwość wycofania wypowiedzenia. Dokonana wpłata oznaczać miała zgodę pozwanego na cofnięcie przez Bank wypowiedzenia.

/wypowiedzenie umowy pożyczki/kredytu k. 17/

Brak jest dowodu doręczenia pozwanemu wypowiedzenia.

/bezsporne/

Pismem z dnia 15 listopada 2017 r. (...) Bank S.A. wystosował przedsądowe wezwanie do zapłaty w związku z nieuregulowaniem zadłużenia wynikającego z umowy nr (...) w wymaganym terminie. Powód poinformował, że istnieje możliwość uniknięcia negatywnych konsekwencji poprzez dokonanie spłaty całości zadłużenia, które na dzień sporządzenia pisma wynosi 34.320,63 zł. Całkowita zapłata ww. należności winna nastąpić na rachunek bankowy w terminie 14 dnia od daty doręczenia pisma.

/przedsądowe wezwanie do zapłaty k. 18/

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Sąd oddalił powództwo w całości.

Zgodnie z art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2018 r., poz. 62 ze zm.) w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu, o ile ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne nie stanowi inaczej. Zgodnie z ust. 2 tego artykułu termin wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1, o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy – 7 dni. Nie sposób traktować samego wniesienia pozwu do sądu jako wypowiedzenia umowy. Każde oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy kredytu powinno przede wszystkim spełniać wymogi przewidziane w art. 75 i następane Prawa bankowego, w tym odnoszące się do terminów wypowiedzenia umowy (wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 10 grudnia 2015 r., III Ca 1724/15).

W przedmiotowej sprawie (...) Bank S.A. wypowiedział umowę pożyczki w sposób warunkowy. Powód w wypowiedzeniu umowy pożyczki (k. 71) poinformował pozwanego, że „bezzwłoczna wpłata co najmniej kwoty: 6.140,15 zł spowoduje, że Bank może rozważyć możliwość wycofania wypowiedzenia. Dokonana wpłata oznaczać będzie zgodę pozwanego na cofnięcie przez Bank wypowiedzenia”.

Po pierwsze takiej treści pismo Banku nie jest czytelne i jednoznaczne, gdyż nie sposób wywnioskować z niego, w jakiej dacie umowa ulega rozwiązaniu, tj. w jaki sposób liczyć należy okres wypowiedzenia.

Po drugie wypowiedzenie umowy jako jednostronne oświadczenie woli o charakterze prawokształtującym nie może zostać dokonane z zastrzeżeniem warunku (art. 89 k.c.). Dopuszczenie takiej możliwości pozostawałoby w sprzeczności z istotą tego rodzaju czynności, której celem jest definitywne uregulowanie łączącego strony stosunku prawnego (zob. wyrok S.A. w Szczecinie z dnia 14.05.2015 r. I ACa 16/15, LEX Nr 1733746, wyrok S.A. w Gdańsku z dnia 11.03.2014 r. I ACa 812/12, LEX Nr 1461025, wyrok S.A. w Poznaniu z dnia 20 maja 2008 r., I ACa 316/08, Lex Nr 446159).

Przez warunek - w ścisłym tego słowa znaczeniu, rozumie się zamieszczone w treści czynności prawnej zastrzeżenie, które uzależnia powstanie lub ustanie jej skutków od zdarzenia przyszłego i niepewnego (art. 89 k.c.). Zasadniczo, warunek może być dodany do każdej czynności prawnej na zasadzie autonomii woli stron umowy, poza wyjątkami wynikającymi z ustawy bądź z właściwości czynności prawnej. Ze względu na ten ostatni powód, za niedopuszczalne uznaje się między innymi warunki w czynnościach prawnych jednostronnych kształtujących sytuację prawną innego podmiotu np.: powołanie się na wadę oświadczenia woli na podstawie art. 88 k.c., odstąpienie od umowy czy wypowiedzenie umowy.

W literaturze przedmiotu i w orzecznictwie wskazuje się, że ustawowym zakazem czynności warunkowych objęte są jednostronne czynności prawokształtujące (np. wypowiedzenie stosunku cywilnoprawnego, zob. Kodeks cywilny, Tom I komentarz do artykułów 1- 534 pod redakcją prof. E. Gniewska, Wydawnictwo C.H. BECK, Warszawa 2004). Dominuje pogląd, że wypowiedzenie umowy, jako jednostronne świadczenie woli o charakterze prawokształtującym, nie może być złożone z zastrzeżeniem warunku w rozumieniu art. 89 k.c. Pozostawałoby to w sprzeczności z istotą tego rodzaju czynności, której celem jest definitywne uregulowanie łączącego strony stosunku prawnego. Klóciłoby się z tym uzależnienie takiego skutku od zdarzenia przyszłego i niepewnego, na który strony nie mają wpływu (zob. wyrok S.A. w Szczecinie z dnia 14.05.2015 r. I ACa 16/15, LEX Nr 1733746, wyrok S.A. w Gdańsku z dnia 11.03.2014 r. I ACa 812/12, LEX Nr 1461025, wyrok S.A. w Poznaniu z dnia 20 maja 2008 r., I ACa 316/08, Lex Nr 446159). W temacie tym wypowiedział się także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 kwietnia 2009 r. (sygn. akt II CSK 614/08). Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2009 r. II CSK 614/08 „Oświadczenie o wypowiedzeniu jest nieważne, ponieważ jednostronne czynności prawokształtujące, do jakich należy wypowiedzenie, nie mogą być dokonywane

pod warunkiem. Wypowiedzenie umowy jako jednostronne oświadczenie woli o charakterze prawnokształtującym nie może być złożone pod warunkiem w rozumieniu art. 89 k.c., gdyż pozostawałoby to w sprzeczności z istotą tego rodzaju czynności prawnej, której celem jest definitywne uregulowanie łączącego strony stosunku prawnego. Trzeba zgodzić się z poglądem, że jednostronne oświadczenia woli wywierające z chwilą ich złożenia innej osobie wpływ na jej stosunki majątkowe z reguły nie powinny być dokonywane z zastrzeżeniem warunku, ochrona prawna bowiem interesów tej osoby wymaga, aby zakres skuteczności takich oświadczeń był od razu oznaczony. Dotyczy to zwłaszcza wypowiedzenia, prowadzącego do zakończenia stosunku zobowiązaniowego o charakterze trwałym, gdyż druga strona powinna mieć od razu pewność co do swojej sytuacji prawnej”.

Dokonując klasyfikacji oświadczenia Banku, stwierdzić należy, iż ma charakter warunku zawieszającego, bowiem uzależnia od jego zaistnienia powstanie skutków czynności prawnej.

Podzielając poglądy wyrażone w doktrynie oraz w przytoczonych orzeczeniach, Sąd stoi na stanowisku, że wypowiedzenie umowy jako jednostronne oświadczenie woli o charakterze prawnokształtującym, nie może zostać uczynione z zastrzeżeniem warunku - art. 89 k.c. Dopuszczenie takiej możliwości pozostawałoby w sprzeczności z istotą tego rodzaju czynności, której celem jest definitywne uregulowanie łączącego strony stosunku prawnego.

Oceny skutków zastrzeżenia w treści czynności prawnej niedopuszczalnego warunku, należy dokonać na podstawie art. 58 § 1 i 3 k.c. Jeżeli tak, to wypowiedzenie to, gdyby zostało poczynione, nie mogłoby wywołać zamierzonego skutku (zob. wyrok S.A. w Szczecinie z dnia 14.05.2015 r. I ACa 16/15, LEX Nr 1733746, wyrok S.A. w Gdańsku z dnia 11.03.2014 r. I ACa 812/12, LEX Nr 1461025).

W tych warunkach należy uznać, że powód nie złożył pozwanemu oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, ponieważ nie mogło być ono złożone pod warunkiem, a skoro stało się inaczej, to takie wypowiedzenie nie mogło odnieść skutku. Tym samym należy uznać, że powód nie dokonał skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu. Umowa zawarta między stronami w dniu 25 lutego 2016 r. z uwagi na nieskuteczne wypowiedzenie wiąże strony nadal.

Co istotne, pozwany kwestionował doręczenie wypowiedzenia umowy. Powód nie udowodnił, że do takiego doręczenia doszło, a zatem brak dowodu na to, że oświadczenie powoda wywołało zamierzony skutek.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo uchylając wydany w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (art. 496 kpc).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. statuującego zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Powód przegrał proces w całości, a zatem zgodnie z powołanym przepisem został obciążony obowiązkiem zwrotu całości kosztów procesu na rzecz pozwanego. Na koszty poniesione przez pozwanego składają się: koszty wynagrodzenia pełnomocnika ustalone na podstawie § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265) w brzmieniu na dzień wytoczenia powództwa w wysokości 3.600 zł oraz opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł (pkt 2 sentencji).